

Anhörigstöd från kommunen via socialtjänstlagen

Vet du att din kommun ska erbjuda dig stöd om du har en närstående som har funktionsnedsättning?

Enligt socialtjänstlagen (SOL) 5 kap. 10 § ska socialnämnden erbjuda stöd för att underlätta för personer som stödjer en närstående som har funktionsnedsättning eller vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre.

Stöd kan innebära att underlätta för anhöriga utifrån ett psykiskt, fysiskt och socialt perspektiv. Det är kommunen som är skyldig att erbjuda olika former av stöd till anhöriga. Socialnämnden har det övergripande ansvaret för kommunens socialtjänst.

Olika former av anhörigstöd

Det finns olika typer av stöd för anhöriga till personer med funktionsnedsättning, till långvarigt sjuka samt till äldre, beroende på vilka behov man har. En del av stödet riktar sig direkt till anhörigvårdaren i form av stödsamtal, stödgrupper, må-bra aktiviteter och utbildning.

Andra tjänster är indirekt stöd till den anhörige till exempel hemtjänst, dagverksamhet, korttidsboende och ledsagare.

Det ser olika ut i kommunerna hur mycket stöd som finns och vilka regler som gäller.

Avlösning

Den anhörige kan få en möjlighet att koppla av genom avlösning i hemmet. Det innebär att en avlösare kommer hem till den person som är i behov av vård eller tillsyn och tar över omsorgen under en begränsad tid. Det är vanligt att avlösaren kommer från hemtjänsten eller är personal som arbetar med anhörigstöd.

Avlösning via boende betyder att man kan bo i ett så kallat korttidsboende. Den person som är i behov av vård och stöd kan exempelvis bo varannan vecka i korttidsboendet och varannan vecka hemma. Detta kallas då för växelvård.

Avlösare via dagverksamhet/dagvård innebär att den person som är i behov av omvårdnad får vara i en daglig verksamhet utanför hemmet under en eller flera av veckans dagar, så att den anhöriga får möjlighet att koppla av.

Kontakta en biståndshandläggare eller anhörigkonsulent i din kommun för mer information. Du kan också hitta information om avlösning på din kommuns webbplats.

Ekonomisk hjälp

Under vissa förutsättningar kan man som anhörig få ekonomisk ersättning för sina insatser från kommunen.

Den som vårdar en anhörig i hemmet kan i vissa kommuner få anhörigbidrag, hemvårdsbidrag, omvårdnadsbidrag eller arvoderad anhörigvård. Namnet är olika i kommunerna. Regler för bidraget och storleken på bidraget är också olika i kommunerna.

I en del kommuner finns även anhöriganställning. Det vill säga att den anhörige anställs och får lön via kommunen.

För mer information om anhöriganställning eller anhörigbidrag kan du kontakta en biståndshandläggare eller en anhörigkonsulent i din kommun.

Samtalsstöd och anhöriggrupper

När den anhörige behöver någon att prata med kan enskilda samtal eller stödsamtal ske. Samtalen sker oftast med en anhörigkonsulent i kommunen, men det kan också vara en biståndshandläggare.

Det finns också anhöriggrupper eller anhörigcirklar där man får träffa andra anhörigvårdare i en mindre grupp för att ge varandra stöd.

Ofta ordnas dessa grupper eller cirklar i samarbete med någon ideell organisation som exempelvis Röda korset.

Tekniska hjälpmedel

Det finns en mängd olika hjälpmedel som kan underlätta både för den som har en funktionsnedsättning eller sjukdom och för den som är anhörig. Tekniska hjälpmedel kan exempelvis vara anhörigstöd via IT (Internet) och olika former av larm.

När det gäller praktiska hjälpmedel för personlig vård och förflyttning är det landstinget som ansvarar. Om du önskar få mer information om hjälpmedel kan du kontakta en arbetsterapeut på primärvården eller gå in på www.1177.se. Om du har kontakt med Habilitering & Hälsa kan du kontakta arbetsterapeuten på habiliteringscentret.

För information och frågor om bostadsanpassning kan du kontakta den person som handlägger ärenden kring bostadsanpassning i din kommun.

LSS

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ger särskilda rättigheter till personer med funktionsnedsättningar. Lagen innehåller också insatser som kan ge avlastning för anhöriga, till exempel avlösarservice och korttidsvistelse. Om du vill veta mer om insatser enligt LSS kan du kontakta din kommuns LSS-handläggare eller ett habiliteringscenter. Om du inte är nöjd med ett beslut om insats enligt LSS kan du överklaga.

Är du missnöjd?

Om du är missnöjd med ett biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen kan du göra en överklagan för att få ditt ärende prövat på nytt. Överklagan ska göras skriftligt och skickas till kommunen inom tre veckor efter att du har fått beslutet.

Biståndshandläggaren är skyldig att informera dig om hur du ska gå tillväga för att överklaga. Denne ska också hjälpa dig att skriva överklagan om du behöver hjälp med detta.

Mer information om överklagan, klagomål och synpunkter kan du hitta på Inspektionen för vård och omsorgs webbplats, www.ivo.se

För mer information

Läs mer om olika former av anhörigstöd på Nationellt kompetenscentrum Anhörigas webbplats www.anhoriga.se

Anhörigas riksförbund är en gemensam plattform för alla frågor som rör anhörigvårdare www.ahrisverige.se

För att hitta kontaktuppgifter och webbadresser till din kommun kan du besöka www.skl.se och läsa Om kommuner under Kommuner & landsting.